

ZRALOST SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

předškoláka

Zrakové rozlišování:

zrakem rozlišit tvary od sebe

znát trochu abecedu

rozpoznat alespoň některá písmenka a číslice

děti by už v září, říjnu neměly kvůli nácviku psaní a čtení zaměřovat písmena tvarově podobná (m-n), symetrická podle vodorovné (b-d) nebo vodorovné osy (p-b, j-l).

Sluchové rozlišování:

poznat první písmeno ve slově

syntéza a analýza slov (rozklad na hlásky: p-e-s = pes, a naopak složení slova z hlásek)

Zralost grafomotoriky a vizuomotorické koordinace:

správné držení tužky, pozor hlavně u leváků

podepsat se aspoň křestním jménem a tiskacím písmem

zabránit křečovitému (silný tlak) nebo nesprávnému držení tužky (hl. chlapci, kde pomaleji dozrává motorika). Procvičování nejlépe kreslením všemi možnými materiály (voskovky, tužky, křídly aj.), event. cvičení podle různých sešitů („Těšíme se do školy“ aj.).

Řeč:

Ideálně dítě dokáže vyslovit všechny hlásky do nástupu do ZŠ, protože chodit v 1. třídě na logopedii a ještě zvládat školu je hodně náročné. Toleruje se nesprávná výslovnost R, Ř, ale pokud dítě patlá více, uvažovat o OŠD.

Řečová vada bývá často doprovázena potížemi v čtení a psaní, což se může jevit jako dyslexie – primárně je ale třeba upravit logopedicky vadu řeči.

Rozumové schopnosti:

orientace v čase (včera-dnes-zítří, ráno-poledne-večer, řadit události chronologicky podle děje, vánoce v prosinci apod.), nemusí znát hodiny, měsíce a dny, ale roční období ano

třídění věcí podle velikosti, délky, množství, druhu (větší -menší, stůl-židle-postel x jablko)

materiál, z čeho věci vyrobeny (auto, dům, kniha, chléb, šaty)

pravolevá orientace

logické úvahy o pojmech (co mají podobného stůl a židle, košile a svetr aj.)

znát barvy, i doplňkové (oranž, hněd, růžová, fialová)

početní představy – jak vědomosti (kolik nohou má pes, kolik dnů v týdnu) tak dovednosti:

počítat do 10 a zpět

sčítat a odčítat do 5 (tj. přidávat a ubírat z množství věcí), učit se to přes konkrétní příklady, může počítat v duchu i na prstech

znát vztah symbol – jméno – počet aspoň u některých číslic

znát číslice do 10 (není zcela nutné).

Jsou-li rozumové schopnosti výrazně nižší, spíše uvažovat o speciálním školství než odkladu.

Paměť:

zapamatovat si větu 7-8 slov a doslova ji zopakovat

umět básničku, písničku

Chování:

Soustředěnost: schopnost soustředit se, zaměřit pozornost. I chytré dítě může být nesoustředěné a mít pak ve škole potíže. Vydrží dítě u Večerníčku nebo když mu je čtena pohádka bez odbíhání, lezení po židli, dokončí úkol, který si i samy daly – obrázek, stavebnici, hrad z písku?

Citová zralost: emoční stabilita – např. že dítě nebude reagovat na nezdár či nespravedlnost impulsivním výbuchem nebo pláčem. Závislost na matce přiměřená, dokáže se odloučit bez potíží. Nestýská se, nemyslí na domov ve škole, těší se do školy. Děti zvyklé na MŠ to většinou umí.

Sociální zralost: schopnost velkou část dne trávit ve skupině vrstevníků mimo domov, přijmout místo rodičů jako autoritu učitele, osvojení hygienických návyků. Např. vykat dospělým, pozdravit, poprosit, poděkovat, obléknout se, postarat o věci, obout boty a zavázat tkaničky na kličku, jít samo na WC, zvládnout školní jídelnu. I chytré děti mívají stres ze školy ne kvůli vyučování, ale kvůli strachu z těchto sociálních situací.

Pracovní zralost: dokázat vydržet u úkolu a dokončit ho, i když nebaví. Souvisí s motivací. Měl by si večer připravit věci, sbalit tašku, ráno jít do školy, sedět celé vyučování, psát úkoly, mít pořádek v tašce a věcech, nezapomínat věci. Rodiče mají ještě v 1. třídě kontrolovat tašku.

Motivace:

Jestliže se dítě o nic nezajímá, je spíše nezralé, ale také starší sourozenci nebo dospělí mohli dítěti školu odradit nějakou devalvující poznámkou. Některé děti jsou přirozeně temperamentnější než jiné, ale škola už to netoleruje, nutná určitá sebekontrola dítěte.

Lateralita:

Jedna ruka bývá šikovnější, tu nazýváme dominantní. Podobně i pravá nebo levá noha a oko jsou dominantní. Je-li souhlasná dominance ruky a oka, pak jde o vyhraněnou dominanci, což je výhodnější. Jde-li o tzv. zkříženou lateralitu (dominantní pravá ruka – levé oko nebo naopak) nebo nevyhraněnou lateralitu (dítě používá obě ruce stejně), komplikuje to někdy trochu vývoj. Zrcadlové psaní zmizí většinou samo, není-li zkřížená lateralita. Leváky není nutné nic speciálního učit, jen dbát na dobré držení tužky a sklon sešitu. Těžko se později přeučuje.